

בס"ד

רבנו נחמן

מברסלב

ואתא

פירושים על פרשת השבוע

רבנו נחמן מברסלב פירושים על פרשת "וארא"

ויאמר אליו אני ה'

(ו', ב')

וזהו וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה' שהוכיחו ה' יתברך על שאמר למה הרעתה על ידי שיצאו דתן ואבירם נצבים לקראתו ואמרו לו ירא ה' עליכם וישפט וכו'. כי באמת אם היו הכל שומעים לקול הצדיקי אמת לילך בדרך זה להאמין תמיד בה' יתברך שהכל לטובה ולתן שבת והודיה תמיד לה' יתברך בין בטיבו בין בעקו כמו שכתוב בה' אהלל דבר באלהים אהלל דבר, בודאי היו מתבטלים כל הצרות וכל הגלויות לגמרי וכבר היתה גאלה שלמה. אך עקר עובב הגאלה בכלל ובפרט הוא על ידי רבוי החולקים שהם בחינת דתן ואבירם שיצאו נצבים לקראת משה וכו'. כי באמת אף על פי כשמודים לה' יתברך שעל ידי זה מתבטלים כל הצרות הנמשכין מהפעלות משתנות וכו' עד שמתבטל הצרה לגמרי וכו', אף על פי כן את זה לעמת זה עשה האלהים, ותכף שמתחיל איזה צמיחת קרן ישועה אזי תכף הסטרא אחרא והמסטינים מתגרים ביותר ויותר לקטרג ולהגביר הצרה חס ושלום כמו שני בני אדם הנלחמים זה עם זה שפשאחד רואה שחברו מתגבר הוא מתגבר יותר וכו' וכמבאר בהתורה ויאמר בעז וכו' סימן ס"ה ובמקום אחר. ומזה באים כל הנפילות רחמנא לצלן וההתרחקות של כל בני אדם ובפרט של הכשרים שהתחילו להתקרב ונתרחקו רחמנא לצלן. ועל כן פשט משה לגאלם ויאמן העם וכו' ויקדו וישתחוו שעל ידי זה התחילה הגאלה. אבל הסטרא אחרא התגברה מאד והכביד לב פרעה עד שאמר מי ה' וכו' ואמר תכבד העבודה בכבודות עצום שלא לתן להם תבן. וזה היה נסיון לישראל להתחזק אז דיקא באמונה להאמין כי בודאי דבר ה' על ידי משה נאמן ביתו בודאי יקום לעולם כאשר באמת רב הכשרים הלכו בזה. אבל נמצאו חולקים דתן ואבירם שהטעו רבים אחריהם עד שיצאו נצבים לקראת משה ואמרו ירא ה' וכו' כאלו הם מקנאים קנאת ה' צבאות וטוענים בעד ישראל ומוסרים דין לשמים על משה רבנו שמוסר כל נפשו בעדם עד שאומרים ירא ה' עליכם וישפט. ומרובי מחלוקותם התגברו הפעלות משתנות להעלים חס ושלום התגלות אהדות הפשוט שמשם כל הגאלה, והמחלקת הרע שלהם התגבר עד

אשר העשק יהולל חכם ויאבד לב מתנה' שהוא לב משה כמו שאמרו רבותינו ז"ל עד שמשנה מעצם צרתו אמר למה הרעתה לעם וכו'. כי משה טען למה זה שלחתיני כי הלא זה דברי גם מקדם שלא רציתי לילך בשליחות זה מחמת רבוי החולקים וכו'. והשיב לו ה' יתברך שבודאי הוא יגמר את שלו ברחמיו הגדולים ובזכות אבות ובזכות אהרן והכשרים הנלוים אליו המאמינים במשה באמת ומבטלים שנוי דעתם שהם בחינת פעלות משתנות לדעה אחת של משה שעל ידי זה נכללים באחדות הפשוט, ועל ידי כל זה תהיה הגאלה בשלמות. וזה וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה' הינו בחינת דעו כי ה' הוא האלקים המבאר בסוף התורה (לקוטי מוהר"ן ב' - סימן ב'), שפרש שם שכל הפעלות משתנות הנמשכים משם אלהים, כלם כלולים בה' שהוא אחדות הפשוט עין שם. וזהו וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני ה', כי הכל אחד כי ה' הוא האלהים כי כל הפעלות משתנות כלולים באחדות הפשוט ובודאי יגמר את שלו לגאלם. כי פרעה אמר מי ה', כי לא האמין בשם ה', כי יניקתו היה רק משם אלהים כמובא, כי רצה להפריד חס ושלום בין שם ה' לשם אלהים שזה עקר הפרוד חס ושלום. הינו כי רצה לכפר ולהפריד הפעלות משתנות מאחדות הפשוט מחמת שאי אפשר להבין זאת בשכל כמו שכתוב שם. אבל ה' יתברך הבהו מכות גדולות והציל ישראל מכלם והראה מופתים גדולים ונוראים שעל ידי כל זה ראה בעיניו שכל הפעלות משתנות הם מאחדות הפשוט עד שהכרח להודות בעצמו ואמר ה' הצדיק. (לקוטי הלכות - הלכות פריקה וטעינה ד' - אות י"ד)

וידבר אלקים... אני ה'

(ו', ב')

וזה שהודיעו השם יתברך מה ששנה בפרשה זאת של וארא, שנמשך לענין הקודם על שאמר למה הרעתה, כמו שפרש רש"י. וזהו: וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. כי כל הקשיות שקשה על השם יתברך נמשך מהסתרת האמת שמשם נמשכין דרכי ה' שאי אפשר להשיג, שהם בחינת צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו וכו'. והכל בשביל

הבחירה. וזהו: "וידבר אלקים", בחינת דין וכו'.
"ויאמר אליו אני ה'", בחינת רחמים. הינו שהודיעו
כי ה' הוא האלקים והכל אחד, כי מדת הרחמים
ומדת הדין הכל אחד באמת לאמתו, רק שאי אפשר
להשיג זאת, כי עצם אמת דרכיו ומדותיו יתברך
אי אפשר להשיג כמו שאי אפשר להשיג עצמותו
יתברך:

וזהו: "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל
שדי ושמי ה' לא נודעתי להם". כי עקר התגלות
אמתת אלקותו יתברך היה על-ידי האבות: אברהם,
יצחק ויעקב. אבל אי אפשר לגלות האמת בפעם
אחד, כי האמת צריך להתברר בזה העולם הבחירה
דיקא בכל דור ודור עד שיבוא משיח, אז יתגלה
האמת בשלמות, כי השם יתברך אחד ושמו אחד,
שזה עקר האמת בחינת כלו אחד כלו טוב כלו קדש.
אבל אף-על-פי-כן מצד המקבלים יש חלוקים רבים
בענין השגת אמתתו יתברך לכל חד כפי יגיעתו
בעבודתו יתברך, שזהו בחינת נודע בשערים בעלה,
לכל חד כפום מה דמשער בלביה [לכל אחד כפי מה
שמשער בלבבו], הינו כפום יגיעתו להשיג אמתתו
יתברך, כמו בן זוכה לשעורין דלביה. וכמובא בזהר
הקדוש בכמה מקומות, דאית מארי דדין ורגלין
שמשגיגין בבחינה זאת שנקרא ידן וכו' וכו'. ואית
בלבושין דמלכא וכו' ואיהו לא אשתני בכל אתר
וכו'. וכל אחד כפי השגתו את אמתתו יתברך, בן
נתגלה לו סוד שם משמותיו יתברך כפי ההשגה. כי
יש שבעה שמות שאינם נחקים ויש ביניהם כמה
דרגות. ושם הויה ברוך הוא הוא למעלה מכלם, כי
הוא בחינת שם העצם, אבל גם כל השמות אפלו
שם הויה ברוך-הוא, הוא רק בבחינת אחר הבריאה
שגלה שמותיו יתברך להצדיקים כדי שיוכלו להשיג
אמתתו יתברך, כי קדם הבריאה אין לו שם כלל,
כמו שכתוב: ואנת לית לך שם ידע וכו' וכמובא
בכל ספרי המקבלים. ובבחינת אלו הנ"ל הוא
החלוק שבין מדרגות הצדיקים שאף-על-פי שכלם
מכירין ויודעין אמתתו יתברך שהוא כלו אחד כלו
טוב וכו', אף-על-פי-כן יש ביניהם חלוק גדול וכנ"ל.
וכפי החלוק שביניהם, כמו בן משיג כל אחד שם
משמותיו יתברך וכנ"ל. (ליקוטי הלכות – הלכות
ריבית ה' – אות ל"א)

לילך בשליחותו לגאלם, במבאר בפרשיות
הקודמים, הכל היה בענין האמת שאפלו גדולי
הצדיקים קשה להם בתחלה לעמד על עצם נקדת
האמת לאמתו וכו'. רק כל צדיק וצדיק מברר האמת
כפי יגיעתו וטרחו בעבודתו, וכל ימי חייו יש לו בכל
פעם נסיונות, כי בהכרח שיהיה לו בחירה כל ימי
חייו. ועקר הבחירה הוא בענין ברור האמת לאמתו.
ועל-כן אפלו משה רבנו היה ממאן לילך בשליחות
השם יתברך. והכל מחמת רבוי האמת שלו, כי
בקדשת חכמתו ידע האמת שקשה מאד להושיע
לישראל ישועה שלמה בתכלית עד הסוף, כי ראה
שסופן לחטא ולהמרות בנגדו וכנגד השם יתברך
כמה פעמים בתחלה ובסוף. וכמו שהיה באמת כן,
כמו שכתוב: "וינסו אתי זה עשר פעמים וכו'" ועל-כן
היה חפץ לסלק עצמו משליחותו, כי תלה הדבר
בענותנותו, כי היה קטן בעיניו ואמר: "מי אנכי וכו'".
וכל זה בחינת אמת, כי משה רבנו בודאי דבר כל
דבריו באמת ובענוה אמתית, אבל אף-על-פי-כן
הקפיד השם יתברך עליו, כמו שכתוב: "ויחר אף ה'
במשה וכו'" והכריחו לילך, כי כל אלו הדעות
והסברות של משה שהיה למאן בשליחותו, הכל
נמשך ונשתלשל מהאמת של המלאכים שקטרגו
ואמרו שלא יברא האדם, כי מה אנוש כי תזכרנו
וכו', כי עתיד למחטא קמך ולארגזא קמך וכו', שמוזה
הקטרוג כל כח היצר הרע, ואפלו צדיקים גדולים
גמורים צריכים יגיעה רבה לברר דעתם מסברות
הנמשכים מזה הקטרוג וכו'. ומוזה נמשך מה שאמר
משה: "למה הרעתה וכו', למה זה שלחתני". שזה
נמשך על-ידי עצם המחלקת של החולקים, שהם
דתן ואבירם שיצאו נצבים לקראתם ואמרו: "ירא ה'
עליכם וישפט וכו'". וגם לפי דעתם דברו באמת
כאלו הם מקנאים על צרות ישראל, כי כל הפגמים
שבעולם, בפרט כל מיני מחלקת נמשך רק מפגם
האמת שמשם כל הבחירה. ועל-כן אפלו הרשעים
הגמורים מלבישים דבריהם הרעים באיזה אמת
כאלו בונתם אל האמת. כמו שראינו בפרעה שאמר
להם: "למה משה ואהרן תפריעו את העם וכו'. תכבד
העבודה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו בדברי
שקר". הבט וראה והבן אתה המעין, עד היכן השקר
מתפשט להחליף האמת, עד שבתקף שקריו מעו
פניו כל-כך לומר שאצלו האמת עד שפרעה הרשע
שענה את ישראל בשקר ובחנם בעבודה קשה
כל-כך, אמר: "תכבד העבודה וכו' ואל ישעו בדברי
שקר", כאלו דברי משה ואהרן שרוצים שישראל
יעבדו את ה', הם חס ושלום דברי שקר והוא חפץ
רק האמת שיעבדו אותו ישראל בחנם, וכן הוא בכל
דור ודור. אבל זה הענין להחליף השקר באמת הוא
בכמה בחינות אין מספר, כי הרשע גמור כמו פרעה

וידבר אלקים... אני ה'... וארא אל אברהם... ושמי ה' לא נודעתי להם

(ו', ב'–ג')

כל הופוהים בין השם יתברך ובין משה רבנו בענין
שליחותו לגאל את ישראל, שמששה היה ממאן מאד
כמה פעמים, והשם יתברך הקפיד עליו והכריחו

מחליף שקר גמור לאמת כנ"ל, ודתן ואבירם באו גם-כן בשקר לחלק על משה בעזות והצפה גדולה כאלו הם מקנאים על צרות ישראל ואמרו: "ירא ה' עליכם וישפט וכו'". אבל בודאי שקר שלהם לא היה מגשם כל-כך כמו השקר של פרעה, אבל גם הם באו בשקר ואמרו שאצלם האמת כאלו הם אוהבים את ישראל באמת יותר ממשה ואהרן. וכן הוא בכל דור ובכל עת. והעשק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה, כמו שדרשו רבותינו ז"ל פסוק זה לענין משה רבנו, שעל-ידי העזות הרע של דתן ואבירם שאמרו ירא ה' עליכם וכו', על-ידי זה גרמו שגם משה רבנו שנה ואמר "למה הרעתה וכו'". כי גם הצדיקים הגדולים והנוראים טועים גם-כן לפעמים על-ידי רבוי האמת יותר מדאי שנמשך מקטרוג המלאכים הנ"ל. (לקוטי הלכות – הלכות ריבית ה' – אות ל')

וארא אל אברהם

(ו', ג')

וזהו: "וארא אל אברהם באל שדי", שהוא שם קדוש ונורא, אבל זה השם נקראים בו גם המלאכים, כמו שכתוב: "הנני שלח לפניך מלאך וכו'. השמר מפניו אל תמר בו כי שמי בקרבך". ודרשו רבותינו ז"ל: אל תמירני בו. 'כי שמי בקרבך', זה מט"ט ששמו בשם רבו, כי מט"ט בגימטריא שדי" כמובא (רש"י שמות כג, כא). הינו שהשגת אמתתו יתברך מצד זה השם משיג המלאך עד שהמלאך נכלל בו יתברך בבחינת זה השם ונקרא על שמו, אבל שם צריכין לזהר מטעות שלא למעות שהשגה זאת הוא עצמות אמתתו יתברך, כי על זה נאמר: "השמר מפניו אל תמירני בו". ועל-כן לא בחר משה בבחינה זאת ואמר: "אם אין פניך הלכים וכו'", כי משה כל השגתו היה גבה מאד, כי השיג מבחינת שם העצם שהוא שם הויה ברוך הוא, אבל גם הצדיקים הגדולים שהשגתם רק בבחינת שם זה שהוא שם שדי", הם יודעים ונוהרים מטעות ואינם טועים חס ושלום, שזה תכלית ההשגה, רק יודעים שאי אפשר להשיג אמתתו יתברך. וכן אי אפשר להשיג דרכי הנהגתו את העולם שהוא על-ידי מדותיו יתברך, שהם שמותיו כידוע, כי גבהו דרכיו מהדרכינו, כי השגת עצם האמת נעלם ונשגב מאד. וזה שאמר השם יתברך למשה על שאמר 'למה הרעתה': הלא לאברהם וכל האבות לא נתגליתי כי אם בבחינת שם שדי" ששם יש אחיזה להשגת המלאך כנ"ל, אבל 'ישמי ה', ששם אין שום תפיסה להמלאכים, לא נודעתי להם. ועל-כן בודאי היה נעלם מאתם יותר דרכי אמתתו יתברך ואף-על-פי-כן לא הרירו אחר מדותיו. וכמו שדרשו רבותינו ז"ל ומובא

בפרוש רש"י שם, שהבטחתי לתת להם את הארץ וכשבא אברהם לקבר את שרה, הכרח לקנות וכו'. וכן יצחק ויעקב. כי ידעו שעדין לא השיגו עצם אמתת מדותיו יתברך. ואתה שכבר גלית לך השגת שם העצם, שם הויה ברוך הוא, אתה חפץ לידע ולהבין דרכי הנהגות אמתתו בשלמות. הלא, אדרבא, כל מה שמשיגין האמת במדרגה גבה יותר, צריכין לידע שעדין רחוקים מהשגת עצם האמת, כי עקר השגת האמת הוא רק לידע שרחוקים מעצם האמת, שזהו עקר בחינת תכלית הידיעה אשר לא ידע וכו'. וזהו: "וגם הקימתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען וכו' וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל וכו'". הינו שגלה למשה שאף-על-פי שלא גלה להאבות השגת אמתתו יתברך אפלו כמו שגלה למשה, אף-על-פי-כן כל מה שיגעו וטרחו לא היה בחנם חס ושלום, כי אף-על-פי-כן רק הם פעלו על-ידי עבודתם להמשיך ולתן לנו אחזת נחלתנו שהיא ארץ-ישראל ששם עקר השגת אמתתו יתברך לכל אחד ואחד מישראל, רק שצריכין להמתין לזה עד הגאולה הראשונה ואחר-כך עד הגאולה האחרונה, אבל סוף כל סוף כל בכיית ארץ-ישראל בתחלה ובסוף, הכל היה בכח האבות, כמבאר בכל התורה. וכמו כן גם אתה אף-על-פי שגלית לך שם ה' שהוא השגת האמת בבחינה גבה יותר, אף-על-פי-כן עדין אי אפשר לך להשיג דרכי אמתתו בשלמות ועל-כן אף-על-פי שאתה רואה בהאמת שלך שישראל לא ישמעו אליך וירגזו אותי ואותך כמה פעמים, וגם עתה ממאן פרעה לשלח את ישראל והוסיף עוד להכביד העבודה מאד מאד, וגם דתן ואבירם יצאו נצבים וכו', שבשביל כל זה לא רצית בתחלה לילך בשליחותי וגם עתה אתה צועק 'למה זה שלחתי וכו'', אף-על-פי-כן אתה מכרח לבטל דעתך נגדי ולילך בשליחותי, כי אף-על-פי-כן תפעל ותועיל ותצליח הרבה בשליחותך, כי סוף כל סוף תוציאם ממצרים ביד רמה ותתן התורה לישראל. ומה שיהיה אחר-כך אין לך להרהר בזה, כי כל מה שתגמר לטובת ישראל אינו נאבד לעולם:

והכלל, שאף-על-פי שאין זוכין להשיג עצם האמת, אף-על-פי-כן כל צדיק וצדיק אמתו גומר הרבה מאד בעבודתו שמאיר בנו קדשת אמתת תורתו כפי הדור וכפי העת והזמן בפני הבית ושלא בפני הבית. ואפלו כל נקדה ונקדה טובה של האמת של הפחות שבישראל יקר מאד מאד בעיניו יתברך ואינה נאבדת לעולם. ומה שנעשה עם כל אחד ואחד אי אפשר להשיג כי גם הצדיקים הגדולים בעצמן אי אפשר להם להשיג דרכי אמתתו יתברך בשלמות כנ"ל. ואף-על-פי-כן כל פעלתם באמת קיים לעד

וְלִנְצַח, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב: "וְשַׁלַּמְתִּי אֶת פְּעֻלְתֶּם בְּאֵמֶת".
וְכִמוֹ כֵּן כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה מִנִּקְדָּת הָאֵמֶת שְׂמֵאִירִין בְּנוֹ
אֶפְלוּ בְּשִׁפְלוּתֵנוּ הַעֲצוּם, הַכֹּל קַיִם לְנִצְחָה. (לְקוּטִי
הַלְכוּת - הַלְכוּת רִיבִית ה' - אוֹת ל"ב)

וְאָרָא ... וְשָׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם

(ו', ג')

וְעַל־כֵּן בְּשִׁשְׁלַח ה' יִתְבָּרַךְ אֶת מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל
בְּמִצְרַיִם לְקַרְבֶּם לְעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב שָׁם:
בְּהוֹצִיאָךְ אֶת הָעָם מִמִּצְרַיִם תַּעֲבֹדוּן אֶת הָאֱלֹהִים, אִז
תִּכְרַף שְׂאֵל מֹשֶׁה לָּהּ: יִתְבָּרַךְ: וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מַה
אָמַר אֱלֹהִים. כִּי הָאֵל בְּהָא תִּלְיָא, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְעַבְדוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּעִבּוּדוֹת וּבְמִצְוֹת עַד שִׂיּוּדְעִין מִשְּׁמוֹ יִתְבָּרַךְ
וְאִי אֶפְשָׁר לִידַע מִשְּׁמוֹ יִתְבָּרַךְ כִּי אִם עַל־יְדֵי עִבּוּדְתוֹ
יִתְבָּרַךְ וְעַל־כֵּן בְּאֵמֶת יֵשׁ יְגִיעָה גְּדוּלָה לְהַצְדִּיקִים,
אֲבָל הֵם מוֹסְרִים נֶפְשָׁם בְּאֵמֶת וְשׁוֹבְרִים כָּל תְּאוּוֹת
עוֹלָם הַזֶּה בְּשִׁבְלוֹ יִתְבָּרַךְ קָדָם שְׁזוֹכִין לְהַשִּׁיג אִיזָה
עִבּוּדָה וּמִצְוָה. וְעַל־יְדֵי זֶה ה' יִתְבָּרַךְ מֵרַחֵם עֲלֵיהֶם
וּמְגַלֶּה לָהֶם שְׁמוֹתָיו הַקְּדוּשִׁים כְּפִי עִבּוּדְתָם וְעַל־יְדֵי
זֶה מְשִׁיגִין עִבּוּדְת הַמִּצְוֹת וּמוֹדִיעִים לָנוּ כְּמוֹ אֲבִרְהֵם
אֲבִינוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, שְׁיִנַּע כָּל יָמָיו עַד שֶׁהַשִּׁיג מִצְוֹת
מִיָּלָה. וְאַחַר כֵּן בָּא מֹשֶׁה רַבְּנוּ עָלֵינוּ הַשְּׁלוֹם, וְהַתִּינַח
כָּל כֵּן עַד שֶׁנִּתֵּן לָנוּ כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, כִּי
אֶף־עַל־כֵּי שָׁגַם אֲבִרְהֵם יָדַע מֵהֶם אֲבָל לֹא זָכָה עֲדִין
לְהוֹדִיעַם לָנוּ כִּי לֹא נִתְּנָה הַתּוֹרָה עַל יָדוֹ. וְעַל־כֵּן
בְּאֵמֶת הַשִּׁיג מֹשֶׁה שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר מִכָּל
הָאֲבוֹת, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב: וְאָרָא אֵל אֲבִרְהֵם וְכוּ' בְּאֵל
שְׂדֵי וְשָׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם:

וְהַכֹּל, שְׁעַקֵּר יָדִיעַת שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ אִין זוֹכִין כִּי אִם
הַצְדִּיקִים וְהֵם מוֹדִיעִין לְיִשְׂרָאֵל לְכָל מִי שְׁחָפִין
לְהַתְדַבֵּק בָּהֶם. וְהֵם אִין זוֹכִין לָזֶה כִּי אִם עַל־יְדֵי שְׂיֵשׁ
אֲחִיזוֹת הַשְּׂקֵר וְאֶפְשָׁר לְמַעוֹת שְׂמֵשׁ עַקֵּר כַּח
הַבְּחִירָה שְׂעַל־יְדֵי זֶה עַקֵּר הַכֶּרֶת וִידִיעַת שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ. וְזֶה בְּחִינַת אִסּוּר הַזְּכָרָת שְׁם שָׁמַיִם לְבַטְלָה
וְחֵמֶר אִסּוּר שְׁבוּעַת שְׁוֹא אֶף־עַל־כֵּי שֶׁנִּשְׁבַּע בְּאֵמֶת,
כִּי אִסּוּר לְהַזְכִּיר שְׁם שָׁמַיִם עַל דְּבַר הַפְּשׁוּט וִידִיעַת
לְכָל אֶף־עַל־כֵּי שֶׁהָאֵמֶת הוּא כּוֹן, כִּי אִין זֶה רְצוֹנוֹ
יִתְבָּרַךְ לְשֵׂא אֶת שְׁמוֹ בְּשִׁבְלֵי לְגַלוֹת הָאֵמֶת
בְּפְשִׁיטוֹת, לְגַלוֹת וְלְהַזְכִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל דְּבַר
הַפְּשׁוּט וִידִיעַת לְכָל, כִּי עַקֵּר הַתְּגַלּוֹת וִידִיעַת שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ הוּא דִּיקָא כְּשִׁמְבָרִין הָאֵמֶת מֵהַשְּׂקֵר, דְּהִינוּ
כְּשִׁנְשָׁבְעִין עַל הָאֵמֶת בְּמָקוֹם שְׂאִין הַדְּבַר פְּשׁוּט
וְיִכּוּלִין לְמַעוֹת שֶׁהוּא לְהַפְּךָ, שְׁם דִּיקָא יֵשׁ לְהַזְכִּיר
שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל הָאֵמֶת, אֲבָל הָאֵמֶת הַפְּשׁוּט וִידִיעַת
לְכָל אִין לְהַזְכִּיר שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ עַל זֶה, כִּי בְּשִׁבְלֵי זֶה
לֹא חָפִין ה' יִתְבָּרַךְ לְהוֹדִיעַ שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ לְמַלְאָכִים
מִחֲמַת שֶׁהֵם יוֹדְעִים הָאֵמֶת בְּפְשִׁיטוֹת בְּמָקוֹם שְׂאִין

בו אֲחִיזוֹת הַשְּׂקֵר, כִּי יָדוּעַ לְכָל דְּרֵי מַעְלָה אֵמֶת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. רַק בְּחַר בְּיִשְׂרָאֵל וְצַדִּיקִים שֶׁהֵם
יָדְעוּ שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ מִחֲמַת שֶׁהֵם זוֹכִין עַל־יְדֵי תִּקְוָה
הַתְּגַבְּרוּתָם עַל יְצָרָם לְבַרֵּר הָאֵמֶת בְּמָקוֹם שְׂיֵשׁ
אֲחִיזוֹת הַשְּׂקֵר שְׁוֹה עַקֵּר הַבְּחִירָה וְכוּ'ל. (לְקוּטִי
הַלְכוּת - הַלְכוּת שְׁבוּעוֹת ב' - אוֹתוֹת ה' ו')

וְשָׁמִי ה' לֹא נוֹדַעְתִּי לָהֶם

(ו', ד')

עַל־יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם נִתְגַּלָּה שְׁם ה' עַל־יְדֵי הָאוֹתוֹת
הַנּוֹרְאִים אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּמִצְרַיִם וְעַל יַסְסוּף וְכוּ',
וְכִמוֹ שְׂכֵתוֹב (שְׁמוֹת ט): וְלִמְעַן סִפֵּר שְׁמִי בְּכָל הָאָרֶץ
וְכוּ'. כִּי עַקֵּר שְׁם ה' נִתְגַּלָּה עַל־יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם
וְקַבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא שְׂמֵא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְזֶה
שְׂכֵתוֹב (נְחֻמָּיָה ט): וְתַתֵּן אֶתְּת וּמִפְתִּים בְּפִרְעָה
וּבְכָל עַבְדָּיו וְכוּ' וַתַּעַשׂ לָךְ שְׁם כְּהִיּוֹם הַזֶּה. כִּי קָדָם
יְצִיאַת מִצְרַיִם וְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, קָדָם שְׁנַבְּחֵרוּ יִשְׂרָאֵל
לְעַם סְגֻלָּה לָהּ יִתְבָּרַךְ, לֹא הָיָה עֲדִין שְׁם לָהּ יִתְבָּרַךְ,
כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקָרוֹת ה' יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁם הַקְּדָשׁ כִּי אִם
עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא כְּלָה שְׂמֵא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
כִּי עַקֵּר הַתְּגַלּוֹת שְׁם ה' הוּא עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוּא
כְּלָה שְׁמוֹתָיו שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ. וְזֶהוּ: וַתַּעַשׂ לָךְ שְׁם כְּהִיּוֹם
הַזֶּה, וַתַּעַשׂ לָךְ דִּיקָא, שְׂעַל־יְדֵי יְצִיאַת מִצְרַיִם
שְׂעַל־יְדֵי זֶה זָכִינוּ לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי זֶה עָשָׂה ה'
יִתְבָּרַךְ לְעַצְמוֹ שְׁם, בְּחִינַת וַתַּעַשׂ לָךְ שְׁם וְכוּ', כִּי
מִקְדָּם לֹא הָיָה לוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁם כְּלָל כְּכוּ'ל.

כִּי עַקֵּר הַתְּגַלּוֹת שְׁם ה' הוּא עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂה
הַתְּחַתּוּנִים, עַל־יְדֵי הָאָדָם הַבַּעַל בְּחִירָה, כְּשִׁזּוֹכָה
לְעַבְדוֹ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאֵמֶת וּלְשַׁבֵּר הַבְּחִירָה לְבַלִּי
לְבַחַר בְּרַע כִּי אִם בְּטוֹב לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּאֵמֶת, אִזִּי דִּיקָא נִתְגַּלָּה שְׁם ה' וְכוּ'. כִּי קָדָם
הַבְּרִיאָה לֹא הָיָה לָהּ יִתְבָּרַךְ שׁוּם שְׁם כְּלָל. וְעַקֵּר
הַבְּרִיאָה הָיְתָה בְּשִׁבְלֵי זֶה, בְּשִׁבְלֵי לְגַלוֹת שְׁמוֹ
יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל הַעוֹלָמוֹת מְרֹאשׁ וְעַד סוּף, שֶׁהֵם
בְּחִינַת מוֹדוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּלָם הֵם בְּחִינַת שְׁם ה', כִּי
כְּלָם כְּלוּלִים בְּשְׁמוֹ הַגְּדוֹל כְּיָדוּעַ. וְהַכֹּל תְּלוּי בְּאָדָם
הַתְּחַתּוּן שְׂבִשְׂבִילוֹ נִבְרָא הַכֹּל, כִּי עַקֵּר הַתְּגַלּוֹת שְׁם
ה' נַעֲשֵׂה עַל יָדוֹ דִּיקָא כּוּ':

וְעַל־כֵּן בְּמִצְרַיִם שֶׁהָיָה קָדָם קַבְּלַת הַתּוֹרָה, וְלֹא הָיָה
עֲדִין אֲתַעְרוּתָא דְלִתְתָא, וְלֹא הָיָה אֶפְשָׁר עֲדִין לְגַלוֹת
שְׁם ה' עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂה הַתְּחַתּוּנִים, כִּי לֹא הָיָה לָהֶם
מִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים עֲדִין לְזַכּוֹת בָּהֶם, כִּי הָיָה קָדָם
קַבְּלַת הַתּוֹרָה, עַל־כֵּן הָיָה קָשָׁה לְמוֹשֶׁה עֲנִין זֶה,
וְשָׂאֵל לָהּ יִתְבָּרַךְ (שְׁמוֹת ג'): וְאָמְרוּ לִי מַה שְּׁמוֹ מַה
אָמַר אֱלֹהִים. כִּי הָיָה קָשָׁה לוֹ אִיךָ אֶפְשָׁר לְקָרוֹתוֹ
יִתְבָּרַךְ בְּשֵׁם, מֵאַחַר שֶׁהוּא עֲדִין קָדָם קַבְּלַת הַתּוֹרָה.
וְהַשִּׁיב לוֹ ה' יִתְבָּרַךְ: כִּי תֹאמַר כּוּ' אֶהְיֶה וְכוּ'. כִּי

וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי אֶת נִאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

(ו', ה')

ובשביל זה מאן משה רבנו הרבה בשליחותו בששלהו ה' יתברך להוציא את ישראל ממצרים וטען כמה טענות: ואמרו לי מה שמו מה אמר אלהם וכו', והן לא יאמינו לי וכו', וכן הרבה, עד שבסוף אמר: שלח נא ביד תשלח וכו', כי ידע שקשה מאד להכניס הדעת בישראל, כי עדין לא קדשו את עצמן בראוי, כי ידוע שישראל אז לא היו עדין ראויים לגאלה, כמו שכתוב ביהווקאל בסימן ט"ו: ובמים לא רחצת למשעי וכו' עד ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיוך וכו'. על-כן היה קשה מאד להכניס בהם הדעת האמתית, שפנה היה תלוי כל גאלתם, אבל ה' יתברך הכריחו לילך ולהאיר בהם הדעת ולהוציאם כי חמל עליהם בזכות אבות ודלג על הקץ, כמו שכתוב קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים מקפיץ על הגבעות וכו'. כי ה' יתברך ראה שאם לא יאיר בהם הדעת כלל, אם בן מהיכן יוכו לגאלה, כי ראה שאי אפשר להמתין בגאלתם עד שיקדשו את שבעת הנרות בראוי באפן שיהיו ראויים להשגת המקיפים על-ידי קדשתם (ועיין לקוטי מוהר"ן א', כ"א - שהשגת המקיפים והדעת הנעלמים מהבן אדם, הוא על ידי צעקה לה' וקדושת שבעת הנרות, העניים והפה וכו'...), כי אי אפשר להמתין על זה, כי הבעל דבר מתנבב מאד, וחם ושלום באריכת הזמן ישתקעו לגמרי בגלות וזחמת מצרים חם ושלום כמובא, שאם היו ישראל חם ושלום מתמהמהים עוד ברנע במצרים, היו נשארים משקעים שם חם ושלום, שזהו סוד ולא יכלו להתמהמה וכו' כידוע, על-כן חמל עליהם ה' יתברך ודלג על הקץ והאיר בהם הארת הדעת על-ידי משה רבנו הארה נפלאה, אף-על-פי שלא היו ראויים לזה על-ידי מעשיהם, ועל-ידי זה נתעוררו לשוב לה' יתברך בבחינת משכני אחריו נרוצה, וכעין שפרש רש"י שם, עין שם, אבל עדין היה להם בחירה גדולה, כי עדין היה קשה להם קשיות ומבוכות הרבה, כי עדין לא השיגו המקיפים בראוי, כי לא היו ראויים להם מחמת שלא קדשו עדין שבעת הנרות, כי גם הארת והתנוצצות הדעת שהשיגו היה גם-כן בדרך חסד ורחמים לפני משורת הדין. ומזה באו כל הנסיונות הרבים שנסו את ה' יתברך והרהרו אחר ה' יתברך ואחרי משה, כי הכל נמשך מבחינה הנ"ל מחמת שלא זכו להשגת המקיפים בשלמות, מחמת שעדין לא נתקדשו בראוי וכו'. ועקר מה שהועיל לישראל שאף-על-פי-כן רבם ככלם נשארו על עמדם הוא זכות אבותם אברהם, יצחק ויעקב ורובי הצעקות שצעקו אל ה', כמו

אֵהִיָּה דָא אֲנָא זְמִין לְמַהוּי (עין זהר חלק ג סה:). ולכאורה קשה: איך שיך אצל ה' יתברך 'אנא זמין למהווי, אף בודאי ה' יתברך הוא היה הנה ויהיה. אף אי אפשר לנו לידע מזה כי אם על-ידי קבלת התורה שאז נתגלה שם ה' שהוא שם הנה ברוד הוא שהוא עקר שם ה'. אבל קדם קבלת התורה, קדם שיש אתערותא דלתתא על-ידי מעשה התחוננים, שאז עדין אי אפשר לגלות שם ה' כו', אז נקרא ה' יתברך בשם אֵהִיָּה שהוא בחינת 'אנא זמין למהווי, שה' יתברך מקים עולמו על שם העתיד, בזכות הצדיקים שעתידין להיות שיעשו רצונו יתברך ויגלו שמו וכבודו בעולם, וידעו כל באי עולם שיש רב ושלום היה הנה ויהיה שהוא מהנה כל העולמות מאין ליש, ובזכות אלו הצדיקים שעתידין לגלות שמו, בזכותם ברא את העולם ובזכותם מקים את העולם קדם קבלת התורה. ועל-כן אז נקרא בשם אֵהִיָּה, שהוא בחינת 'אנא זמין למהווי, שה' יתברך קורא לעצמו שם על שם העתיד, שהוא זמין למהווי, שהוא עתיד להתגלות בעולם, דהינו שעתידין צדיקים שיגלו שם הנה ברוד הוא בעולם על-ידי מעשיהם הטובים כו'. ועל-כן קדם מתן תורה כתיב (שמות ו): ושמי הנה לא נודעתי להם, כי אף-על-פי שדבר עם האבות בשם הנה גם-כן, כמו שפרש רש"י, אף-על-פי-כן עדין לא היה באפשר לגלות ולהודיע להם בחינת שם הנה, מחמת שהיה קדם מתן תורה. ועל-כן כתיב ושמי הנה לא נודעתי להם.

ועל-כן אֵהִיָּה הוא בחינת תשובה כמובא במקום אחר (סימן ו), כי גם עכשו בשאדם חוטא חם ושלום ועובר על התורה ואז פוגם בשמו הגדול, ואם בן מהיכן יקבל חיות, כי עקר החיות הוא משם ה', ועכשו על-ידי חטאיו חם ושלום שפגם בשם ה' ונתעלם שמו יתברך, אם בן מהיכן יקבל חיות, אף אז הוא מקבל חיות מבחינת כח שרש התשובה, שהוא בחינת שם אֵהִיָּה, שהוא בחינת 'אנא זמין למהווי, שבו קים ה' יתברך את העולם קדם מתן תורה, וכן עכשו אחר החטא חם ושלום. דהינו שה' יתברך מקים העולם בחסדו בזכות העתיד, דהינו שמסתכל על הסוף, שסוף כל סוף ישובו הכל אליו יתברך ויכירו כלם שמו יתברך, ואז יתגלה ויתקדש שמו יתברך בשלמות, כמו שכתוב (זכריה יד): ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, ובכח זכות זה הוא מקים העולם בעת שעוברין על התורה חם ושלום, שזהו בחינת שם אֵהִיָּה שנקרא על שם העתיד בחינת 'אנא זמין למהווי, שעתידין להתגלות הנותו בעולם, דהינו שעתידין להתגלות בחינת שם הנה שמורה שה' יתברך היה הנה ויהיה וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות שבת ה' - אות י"ז)

שכתוב שם בפרשה: "וגם הקימתי את בריתי וכו' וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל". כי עקר הולדת המחין מתעלומתן הוא על-ידי הצעקה: וכל זה צריך כל אדם לידע בכל זמן שכל זה עובר גם עתה על כל אחד ואחד ומשביל על דבר טוב החפץ באמת לאמתו יבין מזה עצות והתחזקות להתקרב לנקדת האמת, וכשרואה שבאין על דעתו קשיות ובלבולים כמה וכמה הוא צריך לצעק לה' יתברך, כי על-ידי צעקה מולידין המחין מתעלומתן. (לקוטי הלכות - הלכות גילוח ה' - אות י')

ולא שמעו אל משה מקצת רוח

(ו', ט')

צריכין להכיר חסרונו ואף-על-פי-כן יבטח בה' ובצדיקי האמת, כי ה' יתברך יעזר לו בתסדו הגדול. וכן מבאר בילקוט ראובני על פסוק (שמות ו'): "ולא שמעו אל משה מקצת רוח" וכו' בלומר, משום דחזו דלא הוי בהון עובדין דבשרין וטבין וכו' [מפני שראו שלא היה בהם מעשים כשרים וטובים וכו'], ענין שם. וכן מבאר עוד במקום אחר הינו שעקר פגם האמונה שלהם היה מחמת ענוה פסולה שהוא בחינת מחין דקטנות, ועל-כן באו לפגם גדול כל כך שלא שמעו אל משה. (לקוטי הלכות - הלכות תפילין ו' - אות ל"א בסוף)

ויבלע מטה אהרן את מטותם

(ו', יב)

את זה לעמת זה עשה אלקים. ונתן כח גם בהספרא אחרא שתוכל להתעקם בקוף בפני אדם עד שיש כח גם להתרטמים והמכשפים שיעשו כמעשה הצדיקים לפעל פעלות על-ידי שמות השמאה כמפרש בתורה לענין המופתים הנוראים שעשה משה רבנו, ויעשו גם התרטמים בלהטיהם בן. אבל בודאי אמתת הקדשה ידה על העליונה ולעולם גברה יד משה עליהם. כמו שכתוב (שמות ז) ויבלע מטה אהרן את מטותם. עד שבכמה אותות לא יכלו התרטמים להוציא עד שהכרחו להודות ולומר 'אצבע אלהים הוא'. ואם אף-על-פי-כן החזיק לב פרעה, אבל בסוף הכרח להודות ולומר ה' הצדיק ולשלחם בעצמו. ואחר כך נתחרט ורדף אחריהם עד הים. ושם הראה ה' את ידו הגדולה ובקע את הים לפני בני ישראל ופרעה סבר שגם הוא יעבר הים ורדף אחריהם לתוך הים וישב ה' עליהם את מי הים וכו'.

והנה מכל המעשיות הנוראות האלו וכאלו ומכל מה שמבאר בספרי קדש מזה, אנו רואין גדל כח הבחירה שנתן ה' יתברך להאדם בזה העולם

המעשה. ועקר הבחירה על-ידי שהעלים רצונו, ואינו מנלה סודו כי אם לעבדיו הנביאים הרודפים ומתנגעים להשיג רצונו. ואלו הנביאים והצדיקים אמתיים מנלים רצונו על-ידי תפלתם הקדושה, שעל-ידי זה הם עושים מופתים ואותות נוראות בעולם. והעקר הוא משה רבנו שהוא רבן של כל הנביאים שעשה אותות ומופתים נוראים בעולם אשר לא נשמעו ולא נראו בכל הארץ כמו שכתוב (דברים ד) הנהיה כדבר הגדול הזה וכו', וכל מה שעשה הכל היה על-ידי תפלה כמו שכתוב (שמות טו) ויצעק אל ה'. וכן באלישע אמרו רבותינו ז"ל (מגלה כו) ואלישע כל מה דעביד בתפלה הוא דעביד. אבל אם בן כפר היה מתבטל הבחירה והיה מתבטל כל העולם שנגבר רק בשביל הבחירה. ועל-כן כל ימי קיום העולם בהכרח שיהיה בחירה. על-כן בדרכי נפלאותיו יתברך נתן כח גם להספרא אחרא שיהיה להם כח לעשות איזה מופתים לפי שעה על-ידי כשפים ושמות השמאה. (לקוטי הלכות - הלכות ברכת השחר ה' - אות ע"ו)

ויחזק לב פרעה

(יג, יג)

כל מה שעבר על ישראל ביציאת מצרים וקבלת התורה ואחר כך וכל המלחמות לכבש ארץ-ישראל וכל מה שעבר עלינו אחר כך הכל באשר לכל עובר על כל אדם שרוצה לזכות לחיי עולם שבהכרח שיעבר עליו כמה מיני מלחמות בלי שעור ובכל עת שרוצה להתעורר ולהתחזק בעבודת ה' מתגברים בכל פעם יותר, ובפרט בהתחלה. כמו שהיה ביציאת מצרים שתכף כשבא משה אל פרעה להוציא את ישראל התגרה בהם ביותר ואמר: תכבד העבודה וכו', כי הספרא אחרא כשרואה שבא צדיק אמתו בחינת משה ורוצה להוציא איש הישראלי מגלות נפשו הוא מתגרה ומתגבר עליו יותר ויותר ומכביד עליו על העולם הזה והתאוות והפרנסה עד שקשה עליו לזוז ממקומו לשוב לה' יתברך, אבל דרך ישראל-עם קדוש שהם תופסין אמונות אבותיהם בידיהם ובכל פעם הם צועקים אל ה', ועל-ידי זה הם מכניעין בכל פעם פרעה וחילותיו שהם הספרא אחרא וכתותיהם, אבל אף-על-פי שמכניעים הם חוזרין ומתגברין בכל פעם וכן פעם אחר פעם כמה פעמים כמו פרעה שבכל עת שבא עליו איזה מכה נכנע קצת, אבל אחר כך חזר והתגבר, כמו שכתוב: ויחזק לב פרעה ויכבד את לבו וכו' ואפלו אחר שהביא ה' יתברך עליו כל העשר מפות

והכרח להוציא את ישראל ממצרים חזר וקבץ כל חילותיו ודרף אחריהם, וכמו כן ממש עובר על כל אדם בכל זמן וכל אחד יכול להבין בעצמו כל זה לפי בחינתו וערכו איך שעוברים עליו כמה עליות וירידות כמה וכמה פעמים שכל זה נמשך מבחינה הנ"ל בחינת גלות מצרים, כי עקר הגלות הוא גלות הנפש וכל הגליות מכנים בשם מצרים, וכל זה נמשך מענין הנאמר בהשיחות ולקוטי מוהר"ן א' – סימן ע"ב, שיש כמה בחינות ביצר הרע ומרבוזי הכחות והבחינות שיש בהיצר הרע משם נמשך כל זה מה שבכל פעם מתגבר מחדש. ואפלו לאחר מתן תורה שבכך פסקה זהמתן והיה להם חרות ממלאך המות וכו' וזכו לקדשה נפלאה ונוראה, אף-על-פי-כן התגרה בהם אחר כך עד שהחטיא קצתם בחטא העגל. והדבר פלא מאד: מאין נמשך זאת שאחרי שפסקה זהמתן וזכו לנבואת פנים בפנים יפלו אחר כך כל כך, אך כל זה נמשך מענין הנ"ל שיש כמה בחינות ביצר הרע ואפלו צדיקים גדולים ונוראים יש להם יצר הרע שהוא מלאך הקדוש וכו' וכו' ומשם נמשך כל הנסיונות המבארים בתורה שנסו אבותינו את הקדוש-ברוך-הוא, כי אף-על-פי שזה היצר הרע של הצדיקים הוא בחינת מלאך הקדוש ממש והוא רק בחינת דינים עליונים שלא זכו עדין להמתיקם וכו' אף-על-פי-כן גם הצדיקים שאינם זוכין להמתיק אלו הדינים ולשבר זה היצר הרע שהוא מלאך הקדוש יכול אחר כך להתגרה בהם כל כך עד שיפיל אותם מאד חס ושלום, ויטעה אותם מהו יתברך ויתעה אותם מאד כמו שטעו אז בעגל לולי משה שעמד בפרץ והוציאם מזה וכפר בעדם, וכן עברו בהנה ובהנה על כמה גדולים שהיו גדולים במעלה ואחר כך נפלו מאד רחמנא לצלן, וכל זה נמשך מבחינה הנ"ל. ועל-כן אמרו רבותינו ז"ל: ואל תאמין בעצמך עד יום מותך, על-כן צריכין תמיד לצעק אל ה' ולסלק ולהשליך מאתו כל החכמות שמהם כל הגלגולים רק לילך באמת ובתמימות ואז לעולם לא ימוט כי צעקה ותפלות ותחנונות ובקשות מועילים תמיד יהיה איך שיהיה. (לקוטי הלכות – הלכות שילוח הקן ד' – אות ו')

ויכבד פרעה את לבו

(ח, כט)

בנודאי השם יתברך עוסק בתקון העולם תמיד, ובנודאי הוא גומר תמיד ויגמר הכל כרצונו. ואפלו מי שהוא רשע ובעל עברות חס ושלום, אף-על-פי-כן אינו עושה להשם יתברך כלל, בבחינת "שחת לו לא", וכמו שכתוב: "אם חטאת

מה תפעל לו וכו'", כי השם יתברך מאד עמקו מחשבותיו, ויודע להפך הכל לכבודו ולרצונו, כי אתה מרום לעולם ה', וכמו שפרש רש"י: לעולם ידך על העליונה. ואף-על-פי-כן ישלם ה' לעשה רעה ברעתו, כי אף-על-פי-כן אסור לנו לעשות שום דבר כנגד התורה, חס ושלום, ומי שפוגם איזה דבר כנגד התורה, הוא פוגם ח"ו בכל העולמות ומחריב ומקלקל הרבה, כמוכא בכל הספרים, ואף-על-פי-כן השם יתברך גומר תמיד ויגמר הכל כרצונו. וזה הדבר אי אפשר להבין כלל, כי הוא ענין המבוכה הנזכרת לעיל, שהכל נעשה על-ידי השם יתברך לכו, ואף-על-פי-כן הכל תלוי בבחירתו של האדם, שזה אי אפשר להבין בשום אופן כנ"ל. ועל-כן יש כמה דברים שהאדם עושה כנגד רצון השם יתברך, הינו כנגד דרך התורה הקדושה, ואחר-כך על-ידי זה דיקא גומר השם יתברך כרצונו, ואף-על-פי-כן זה האדם שעושה העברה ענוש יענש כראוי לו, כמו שמצינו בכמה דברים, כמו למשל בפרעה וסנהריב והקן, וכן כל המעיקים ומצרים לישראל, שהכבידו לבם נגד השם יתברך, ואחר-כך נתגדל ונתקדש ונתפרסם שם-שמים על-ידי זה דיקא, ואף-על-פי-כן אחרית רשעים נכרתה, בבחינת "כי הנה איביך ה' וכו' יאבדו". וכן אצל בלעם, שאף-על-פי שהלך לקלל חס ושלום, אף-על-פי-כן השם יתברך גמר כרצונו, וקבלו ישראל ברכות הרבה על ידו דיקא, ואף-על-פי-כן הוא נענש הרבה לעולם ואחריתו עדי אבד. וכן מתנהג השם יתברך תמיד, וכן הוא בכל אדם, כנזכר לעיל. (לקוטי הלכות – הלכות סימני בהמה וחיה ד' – אותיות מ' מ"א לפי אוצר הירא – יראה ועבודה – נ"א)

ולמען ספר שמי בכל הארץ

(ט, טז)

כשכבר גלה הרשע הכפירות והאפיקורסות שלו, והצדיקים זוכין לשפרם ולהקהות את שניהם, אזי הוא טובה גדולה מה שכבר הוציאו לחוץ מלבם מחשבתם הרעה, כי זה טובה לדורות, כי לא יוכל עוד אחר לומר שטות הקשיא והכפירה הזאת, כי כבר נשמע שטות הקירה זאת, והצדיקים סתרוה ושבחוה, ועתה מה יש להם עוד לומר. ובשביל זה ה' יתברך מאריך אף לרשעים ונותן להם כח שיאמרו מה שיאמרו, כדי שיוציאו מלבם כל רשעותם וכפירותם הטמון בלבם, עד שלא יהיה להם מה לומר עוד, ואחר כך בדבור אחד של הצדיק האמת יפל ויתבטל כל שטות דבריהם

מכות רבות וגדולות. אבל לישראל היה טובה גדולה כל זה כי על-ידי כל מכה ומכה שהביא ה' יתברך על המצרים וישראל נצולו ממנה הכירו בכל פעם אותו יתברך ביותר וקבלו עליהם על יראתו ומלכותו כמו שכתוב וירא ישראל וכו' וייראו העם את ה' (לקוטי הלכות – הלכות בכור בהמה טהורה ד' – אות ג')

הרעים. וזה בחינת (משלי כט): כל רוחו יוציא כסיל, וחכם באחור ישבחנה. וזה בחינת (שמות ט): ואולם בעבור זאת העמדתיך בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ, הינו כנ"ל. ועל-כן במהרה בימינו כשיבוא הגואל צדק ויתגלה האמת בעולם, יהיה טובה גדולה מה שכתב היו כל כך מחקרים ואפיקורסים וכופרים בעולם שכתב חקרו מה שחקרו, ואמרו מה שאמרו, והיו מבזים את ישראל ומתלוצצים כל כך, ואז יראו בעיניהם שהכל הוא בהפך, וישארו כאבן דומם ולא יוכלו לפתח פה עוד ויודו הכל על האמת. (לקוטי הלכות – הלכות יבום וחליצה ד' – אות ט')

שבת שלום

(ואתה ועבדיך, ידעתי)

כי טרם תיראון מפני ה' אלקים

(ט', ל')

כל עקר בריאת העולם היה בשביל לגלות יראתו ומלכותו, כמו שכתוב בראשית ברא אלקים וכו' בראשית בחינת יראה כמו שכתוב בתקונים בראשית ירא בשת פי היראה היא בחינת מלכות שבשביל זה היה כל הבריאה כדי לגלות מלכותו בעולם. וכל הנסים והנפלאות והאותות נראות שעשה ה' יתברך במצרים ועל הים וכו' הכל היה כדי לגלות יראתו ומלכותו כמו שכתוב למען תדע כי לה' הארץ. וכתיב למען ספר שמי בכל הארץ ושם היא בחינת יראה כמו שכתוב: ליראה את ה' הנכבד והנורא הזה וכו' וכתיב: וייראו גוים את שם ה' וכו'. וכתיב וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, ופרעה בשלא רצה להכניע את עצמו ולקבל על יראתו על-ידי האותות והמופתים כתיב בה ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון את ה' ובישראל כתיב וירא ישראל את ה' הגדלה אשר עשה ה' במצרים וייראו העם את ה'.

כי כל המכות והיסורים שהביא הקדוש ברוך הוא על המצרים הכל היה מבחינת יראת הנפולות שמשם כל הצרות והדינים רחמנא לצלן. וה' יתברך שולח על האדם פחדים של יסורים ומכות וכיוצא כדי שיתבונן על-ידי זה אליו יתברך כדי שיעלה כל היראות הנפולות לשרשן דהינו ליראה אותו יתברך. כמו שכתוב הכרתי גוים נשמו פנותם אמרתי אך תיראו אותי תקחו מוסר וכו' והמצרים שהיו קשי ערף ולא רצו להכניע עצמן ליראתו יתברך על-כן הביא עליהם ה' יתברך בכל פעם מכות משנות כדי לעוררם בכל פעם שידעו מי המכה אותם וייראו ממנו וישלחו את ישראל והם הקשו ערפם והכבידו לבם ולא רצו להודות על האמת. והביא עליהם על-ידי זה בכל פעם עוד

לאחינו כל בית ישראל

הוצאת חומשים עם פירוש

הלקוטי הלכות

במחיר הקרן

125 ₪ לסט (5 כרכים)

פרטים והזמנה:

054-8429006 (מאיר)